

Voják, kterého nezlomilo mučení, lágr ani slepota

28.8.2012 Mladá fronta DNES str. 3 Z domova

Jan Gazdík

PRAHA „Copak máte zase za průšvih?“ zeptal se mě vždy pobaveně Tomáš Sedláček, když jsem mu volal. A jeho číslo jsem vytáčel vždy, když jsem sháněl neohrožený názor na vzrůstající se neonacismus, korupci na **ministerstvu obrany** či tragické omyly při osvobození **Československa**.

Armádní generál Tomáš Sedláček mi už nikdy telefon nezvedne. Včera podlehl ve čtyřidevadesátí **letech** rakovině.

Hrdina, jenž bojoval až do konce

„O jeho nemoci jsme věděli už dlouho, jenomže on se až do konce choval velmi statečně. Nikdy si nepostěžoval,“ říká místopředseda **Československé obce legionářské** Jindřich Sitta, jenž Sedláčka navštívil v sobotu v pražské **nemocnici** v Motole.

„Říkal mi, že by se s námi zase rád podíval do italského Arca, kde Rakušané popravili několik **československých** legionářů. Italové se o jejich hroby vzorně starají a vždy nás rádi vidí,“ svěřuje se Sitta, jehož se smrt čestného předsedy **legionářů** hluboce dotkla.

S odchodem Tomáše Sedláčka **Česko** ztratilo posledního **válečného veterána**, jenž prošel **výcvikem** pověstných britských Commandos. A to byl také důvod, proč s ním MF DNES při květnovém, 70. **výročí** atentátu na zastupujícího říšského protektora Heydricha konzultovala přípravu zvláštní přílohy k této nejvýznamnější akci **českého** protinacistického odboje.

A **generálové** rady byly neocenitelné i proto, že se s Janem Kubišem a Josefem Gabčíkem, kteří zlikvidovali Heydricha, znal. Ovšem i s Karlem Čurdou, který je nakonec zradil. „Víte, on ten sebevědomý Čurda patřil v britských kurzech k nejvýraznějším frekventantům. Jenomže právě velcí frajeři, které bylo nejvíce vidět a slyšet, v ostrých akcích často vybuchli.“

Generál Sedláček byl pravým opakem. Tichý, skromný, nikdy se nedral dopředu a nikdy se s neobyčejnými zkušenostmi nevnucoval médiím. Ne náhodou byl Sedláček pro historiky jedním z mála pamětníků, s nímž se radili o svých poznatcích. Od tragických událostí, které ho v životě potkaly, si totiž udržoval odstup. Proto je také jeho jméno pod prestižními filmovými dokumenty či publikacemi. Proto také, dokud mu to **zdravotní** stav umožňoval, **přednášel** na **Univerzitě obrany**.

Nedělejte z **parašutistů** modly!

Jeden příklad za všechny: když **Vojenský historický ústav** připravoval před lety výstavu k atentátu na Heydricha, tak Tomáš Sedláček historiky chvíli poslouchal a pak je s úsměvem setřel: „Ale pánové! Byli to sice skvělí vlastenci, hrdinové... ale jinak úplně normální kluci, a vy z nich děláte téměř svaté muže. Mohu vás ubezpečit, že to nebyli žádní mniši. V žertu jsme o nich říkali, že kromě odstranění Heydricha dosáhli v obsazeném protektorátu mnoha, sestřelů. I oni milovali život, a tak je i berte.“

Laskavá Sedláčkova tvář ovšem vždy ztvrdla, když se řeč stočila na léta nacistické okupace či **komunistických** represí v 50. **letech**. V bojích o Dukelský průsmyk, kam se Sedláček dobrovolně přihlásil, se proslavil chladnokrevností, ale i tím, jak pečlivě se staral o své **vojáky**. Pro **komunisty** nebylo nebezpečnějšího soupeře.

Proto ho odsoudili ve vykonstruovaném procesu na doživotí. Provazu ušel na rozdíl od svého nejlepšího přítele Josefa Kučery jen se štěstím. Sedláček ho naposledy viděl na Mírově, když mu kamarád gestikuloval: „Dostal jsem špagát.“

Eduard Stehlík z Ústavu pro studium totalitních režimů vzpomíná: „U člověka, jenž v důsledku válečných útrap, mučení i **nasazení** v uranových dolech oslepl, to vyzní možná hloupě, ale já jsem Tomáše nejvíce obdivoval kvůli jeho rozhledu a vzdělání. Každé **setkání** s ním pro mě bylo ohromně motivující a dávalo mi i životní sílu. Jako by mě vždycky někdo pokropil živou vodou. Pokaždé jsem si řekl: Člověče, jaképak ty máš problémy?“

FAKTA Tomáš Sedláček * Narodil se 8. ledna 1918 v rodině důstojníka. * Po okupaci se dostal do Francie a posléze do Británie. V roce 1944 požádal o převelení do Sovětského svazu, kde **vstoupil** do **výsadkové** brigády. * V září 1944 se krátce účastnil bojů v Karpatech a pak byla jeho jednotka

vyslána na pomoc povstalcům na **Slovensko**. * V osvobozeném **Československu** působil Sedláček jako profesor na vysoké válečné škole. * V únoru 1951 byl zatčen a po roce samovazby a mučení byl odsouzen na doživotí za údajnou velezradu. Ve vězení a v uranovém lágru strávil přes 9 let. * Po propuštění pracoval jako dělník a projektant a v roce 1973 odešel do důchodu. * Teprve po roce 1989 byl plně rehabilitován. Byl vyznamenán Řádem T. G. **Masaryka**.

Foto popis| Nevzdával se **Generál** Sedláček skončil po **válce** v **komunistickém** uranovém lágru. Patrně kvůli ozáření později přišel o zrak. Ani to mu však neubralo na vitalitě.
Foto autor| Foto: MF DNES